

FRIHET

PAULUS BREV TIL GALATERNE

BIBELVERKTØY

- 9 ukers samtaleguide & leseplan -

FRIHET - GALATERNE

UTVIKLET AV EIRIK B. FJELLESTAD,
FRIKIRKENS BARN & UNGE.

INSPIRERT AV «READ MARK LEARN»
ST. HELENS' CHURCH I LONDON

FRIBU.NO/BIBEL

1. UTGAVE, 2026
© FRIKIRKENS BARN & UNGE

HVORDAN BRUKE BIBELVERKTØYET?

1 L E S E P L A N E N

Bibelleseplanen består av pluss/minus fem kapitler hver uke. Les ett kapittel hver hverdag, eller ta alt i en jafs en rolig morgen. Planen er ment som en spiselig mengde lesning for enhver. Du skal få tid til å lese sakte, dvele ved momenter som dukker opp underveis, og ha tid til å gi Gud rom til å snakke.

2 B I B E L S T U D I E T

Hver uke har vi plukket ut en **nøkkeltekst** som vi har satt fokus på gjennom et bibelstudie. Studiet presenterer ikke ferdige sannheter, men leder deg mot kjernen av teksten gjennom bakgrunnsinformasjon og spørsmål. Studiet er tilrettelagt for husgrupper og mentorsamtaler, men det kan gjerne brukes til personlig studie eller som en introduksjon til Bibelen for nye lesere.

Hvorfor valgte forfatteren å fokusere på akkurat dette her, og på denne måten? Dette spørsmålet er sentralt i studiets tilnærming og spørsmålene som stilles. Målet for hvert studie er anvendelse. Anvendelse kan både være en utvidet forståelse av hvem Gud er og hva han gjør, og hva slags praktisk påvirkning denne sannheten har i den kommende uken din.

H V O R F O R ?

Vi ønsker å hjelpe deg fiske selv, ikke bare bli servert sannheter ferdig tilberedt. Det er en kunst å klare å ta til seg Bibelen på egen hånd. Bibelen er Guds store historie, ikke bare en samling av ord og fortellinger. Målet vårt er å gi overblikk nok til å sette det du leser i sammenheng.

Med Bibelverktøyet hjelper vi hverandre å lese Bibelen selv daglig, og sammen som menighet. Et verktøy som hjelper oss som enkeltpersoner og i grupper og finne **Bibelens gull selv**, ikke bare få det ferdig presentert og prosessert fra podiet.

H V O R D A N S T A R T E ?

Leseplanen kan brukes uavhengig av studiet. Studiet kan brukes uavhengig av leseplanen. Sammen er de dynamitt! Start i den enden som har lavest terskel for deg. Målet er ikke å ta alt i et jafs, men å bygge en vane av at Guds ord taktfast får påvirke og prege deg. Dag for dag og uke for uke.

Vi anbefaler sterkt å gå gjennom studiene i samtale og fellesskap. Du kommer alltid dypere sammen med andre enn du gjør alene.

- Paulus brev til - **GALATERNE**

HVORFOR SKREV PAULUS GALATERNE?

En undertittel til Galaterbrevet kunne vært: «Hva er det sanne evangeliet?» Menighetene i Galatia hadde fått besøk av noen vranglærere som forkynte «Jesus + Moseloven». De mente at hedningekristne måtte omskjæres og holde Moseloven for å kunne være kristne. Paulus går hardt imot dette og understreker at kristne er frelst ved tro alene, uten loven, og han sier de må holde fast på friheten de har i Kristus.

Paulus bruker flere ganger ordet «rettferdiggjøre» - et uttrykk fra rettssalen som ble brukt når en tiltalt ble frikjent og erklært uskyldig. Han hamrer fast at de blir erklært uskyldige i Guds øyne bare fordi de tror, ikke fordi de følger Moseloven.

Det kan være vanskelig å vite hva vi skal gjøre med Moseloven nå som Jesus har kommet. Paulus er i alle fall klar på at å følge den er å gå bakover på Guds plan. Moseloven var tidsbestemt og det var aldri meningen at kristne skulle leve etter den. Vi er kalt til frihet i Kristus og må ikke bli slaver igjen (5:1).

Galaterbrevet kan ha blitt skrevet rundt år 48. I så fall er det Paulus' første brev.

Fra Bibelnerden.no

GALATERNE 1,1-9

FREM GANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

Johannes 14-17
Lukas 24

BAKGRUNN

Paulus går hardt ut i dette brevet. I andre brev bruker Paulus god tid på innledning, presentasjon, peke på det gode hos de han skriver til, og en takksigelsesbønn til Gud for menigheten/personen. I Galaterne er

denne delen usedvanlig kort, og har tydelige punkter som etablerer Paulus sin autoritet i det han skriver. Vi får kjapt en opplevelse av Paulus sinnsstemning. Hvorfor er han så kort?

SPØRSMÅL

#1 Hvordan presenterer Paulus seg selv?

#2 Hva tror du har skjedd blant Galaterne?

#3 Se v. 8-9. Hvorfor bruker Paulus så sterke ord?

#4 Hvilke “andre evangelier” kan Paulus sikte til?

#5 Hvilke 'andre evangelier' er du utsatt for?

A N V E N D E L S E

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

GALATERNE 1,10-24

FREMGANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

Apostlenes
gjerninger 1-5

BAKGRUNN

Når Paulus skriver til Galaterne, så vi forrige uke at han opplever at selve kjernen av evangeliet står på spill. Han skriver til menigheter som er i ferd med å trekkes bort fra det budskapet de først tok imot.

Før Paulus fortsetter å argumentere sin sak, tar han et steg tilbake for å fortelle sin historie - sitt vitnesbyrd. Gjør han dette for å forsvare seg selv, eller for å forklare sin autoritet? Hva fokuserer Paulus på i sin historie, og hvorfor?

SPØRSMÅL

#1 Hvordan opplever du måten Paulus skriver denne teksten på?

#2 Se v. 10 og 20. Hvorfor tror du han argumenterer på denne måten?

#3 Hvor kommer Paulus autoritet og forståelse av evangeliet fra?

#4 Hva oppnår Paulus ved å fortelle historien sin?

#5 Hvordan ville du skrevet denne introduksjonen om din reise med/til Gud?

A N V E N D E L S E

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

GALATERNE 2,1-10

FREM GANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

Apostlenes
gjerninger 6-10

BAKGRUNN

Paulus fortsetter på sin personlige historie fra forrige uke, men løfter blikket inn mot et avgjørende møte i den tidlige kirken (les Apg. kapittel 15 for å se Lukas versjon). Spørsmålet er ikke bare hvem som har autoritet, men hvilke evangelium kirken

faktisk skal bygges på. I møtet mellom Paulus, de andre apostlene og ulike forventninger til lov og frihet som kristne, settes rammene for fellesskap, enhet og misjon på prøve.

SPØRSMÅL

#1 Se v. 1-2. Hva er Paulus motivasjon for å reise til Jerusalem?

#2 Hvem snakker Paulus om å ha møtt og hvilken rolle får han i møte med disse?

#3 Hvilken rolle har omskjærelsen, og hvorfor får den så stort fokus?

#4 Hvilken frihet og autoritet bekreftes hos Paulus i sin misjon til “de uomskårne”?

#5 Hvilke “krav” stiller du til det å være kristen?

Har du tenkt at din oppførsel eller prestasjoner teller mot din frelse?

A N V E N D E L S E

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

GALATERNE 2,11-21

FREM GANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

Apostlenes
gjerninger 11-15

BAKGRUNN

Vi er i siste del av Paulus sin historie, hvor situasjonen går fra teologisk avklaring av hvilke krav «hedninger» skal ha når de kommer til tro, til en konkret konfrontasjon. De premissene som ble avklart under møtet i Jerusalem (forrige ukes

studie) settes nå i prøve i praksis. Teorien settes i prøve og Paulus reagerer på hvordan Peter, kirkens leder, oppfører seg når han må forholde seg både til hedningekristne (ikke-jødiske) og jødiske kristne samtidig.

SPØRSMÅL

#1 Hvem er Kefas, «noen fra Jakob» og Barnabas? Hva skjer mellom de?

#2 Hvorfor reagerer Paulus på denne oppførselen?

#Bonus: Les Apostelenes gjerninger kapittel 10-11 for å forstå Peters forhold til å spise med hedninger.

#3 Hva er motsetningen mellom den jødiske loven og troen på Kristus?

#4 Se v. 16 og 21. Hvordan blir en rettferdig for Gud?

#5 Hvordan er du, som kristen, rettferdig foran Gud?

A N V E N D E L S E

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

GALATERNE 3,1-14

FREMGANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

1. Mosebok 12-15
- 2 Kor 5

BAKGRUNN

Paulus fortsetter der han slapp forrige uke, med loven og troen satt opp mot hverandre, og nå skjerper han tonen ytterligere. Han vender seg nå konkret til Galaterne og utfordrer måten de har begynt å forstå tro,

ånd og lydighet på. Igjen tar Paulus et steg tilbake i argumentasjonen mot den jødiske lovlæren, helt tilbake til Israels først stamfar, Abraham. Hvordan ble han rettferdiggjort foran Gud?

SPØRSMÅL

#1 Se v.1-5. Legg merke til Paulus tone. Hvordan fikk Galaterne den hellige ånd?

#2 Se v. 3. Hva tror du Galaterne gjør, som Paulus henviser som «kjøttet»/«menneskeverk»?

#3 Hvem er Abraham, og hvorfor er hans tro relevant i diskusjonen?

#4 Hva er faren med loven? Hva er forskjellen mellom å leve etter budene, og å leve i tro?

#5 Hva betyr det å leve i tro i praksis i livet ditt?

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

GALATERNE 3,15-4,7

FREMGANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

1 Mosebok 32
2 Mosebok 12, 20
Romerne 3-4

BAKGRUNN

Paulus fortsetter argumentasjonsrekken sin for hvordan troen trumfer loven, og i ukens tekst trekker han inn forståelsen av pakt, og Guds originale pakt (testamente) med Abraham. Gjennom Bibelens historie har Gud knyttet seg til sitt folk gjennom løfter,

forpliktelse og relasjon, kalt “pakt”. Når Paulus her tar opp spørsmål om lov, løfte og tid, inviteres leserne til å tenke gjennom Guds forhold til sitt folk, og hvordan dette forholdet nå skal forstås i lys av det som har skjedd i Kristus død og oppstandelse.

SPØRSMÅL

#1 Se v. 15-18. Forklar kort hva Paulus mener med arv, testamente, pakt og løfte.

#2 Se v. 19-22. Hvorfor var loven gitt som et “tillegg”?

#3 Se v. 23-29. Hva var hensikten med loven? Forklar illustrasjonen med vokteren.

#4 Se 4.1-7. Hva er forskjellen på et barn og en slave?

#5 Lever du som en sønn eller en slave i ditt forhold til Gud?

A N V E N D E L S E

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

GALATERNE 4,8-31

FREM GANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

1 Mosebok 16, 18, 20, 21
1 Kor 3

BAKGRUNN

I kapittel 4 vender Paulus tilbake til galaternes konkrete situasjon og setter ord på alvoret i den retningen de er på vei i. De har begynt å strukturere troen rundt Moselovens religiøse praksiser, tider og regler, som for Paulus er et dypere tegn på

hvordan forholdet til Gud forstås. For jødene var det å være “Abrahams barn” selve kjernen i identiteten og tilhørigheten til Gud. Paulus inviterer til å reflektere over forskjellen mellom løfte og lov, frihet og slaveri. Hva vil det egentlig si å høre til Guds folk?

SPØRSMÅL

#1 Se v. 8-11. Hvem var Galaterne før? Hva mener Paulus de vender tilbake til nå?

#2 Se v. 16-20. Hvordan opplever du Paulus og hans relasjon til galaterne?

#3 Hvordan bruker Paulus historien om slavekvinnen og den frie kvinnen som illustrasjon?

#4 Hvorfor tror du “grunnkreftene” og religiøse systemer er en fristelse for Galaterne?

#5 Hvilke grunnkrefter eller systemer kan være en fristelse for deg?

A N V E N D E L S E

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

GALATERNE 5,1-15

FREM GANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

3 Mosebok 19-20
5 Mosebok 10 og 30
Jeremia 31

BAKGRUNN

Spørsmålet om den omskjærelsen er i fokus i dagens tekst. Omskjærelsen var for jødene selve paktstegnet mellom dem og Gud; en ufravikelig del. Samtidig peker det gamle testamentet også i retning av omskjærelse som noe dypere (5 Mosebok 10,16 og 30,6

om hjertets omskjærelse). Når Paulus advarer mot omskjærelse, handler det ikke bare om et rituale, men om hvordan pakten forstås, og hva som gir et rett forhold til Gud.

SPØRSMÅL

#1 Se v. 10-12. Hva mener Paulus om de som forkynner omskjærelsen?

#2 Se v.1-3. Hvorfor så sterke ord? Hva er problemet med å la seg omskjære?

#3 Se v. 13-15. Hvilken lov er det som faktisk gjelder, og hva har den med frihet å gjøre?

#4 Prøv å sette ord på hvordan slaveåket under loven kan se ut i en kristens liv i dag. Sett så ord på hvordan friheten i kjærlighet kan se ut i praksis?

#5 Hvilke elementer fra disse to måtene å leve på kjenner du igjen i ditt liv?

A N V E N D E L S E

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

GALATERNE 5,16-6,18

FREM GANGSMÅTE

1. Be om Guds hjelp til å høre ham snakke
2. Les bakgrunnen for bedre forståelse av teksten
3. Les teksten rolig en eller to ganger
4. Skriv/snakk gjennom spørsmålene

UKENS LESEPLAN

1 Kor 8-10
Hebreerne 11-12

BAKGRUNN

Paulus går til slutt fra prinsipper til praksis. Paulus beveger seg fra å forklare hva frihet i Kristus er, til å vise hvilket landskap friheten leves i. Paulus fokuserer på det som formes innenfra, og utfordrer på hvilke tegn som legges vekt på når man vurderer

et liv preget av Gud. Her finner vi en av de flotteste beskrivelsene av åndens frukt, og hvordan disse naturlig skal få vokse frem i en kristens liv. Mot slutten av brevet strammes tonen til, med et personlig preg som understreker alvoret i det Paulus har skrevet.

SPØRSMÅL

#1 Hva betyr kjøttet? Hva betyr Ånden?

#2 Se v. 18-23. Hva har disse to listene med loven å gjøre?

#3 Se v. 24-25. Hva vil det si å vandre ved Ånden?

#4 Se v. 1-5. Prøv å oppsummere Paulus anbefaling for hvordan kristne skal forholde seg til hverandre.

#5 Se 6,9-10. Hvordan leser du denne oppfordringen i lys av ditt liv?

A N V E N D E L S E

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?

SPØRSMÅL OG SVAR

Til hjelp for samtaleledere og lesere

1. Mener Paulus at Moseloven er noe negativt eller feil?

Nei. Paulus omtaler Moseloven som gitt av Gud og med en viktig funksjon i Guds plan. Loven viser Guds vilje, avslører synd og rammer inn livet med Gud. Problemet oppstår når loven brukes som vei til frelse eller grunnlag for rett forhold til Gud. Paulus' kritikk handler derfor ikke om at Gud ga loven, men om hvordan den blir brukt etter at Kristus har kommet.

2. Betyr frelse av tro at lydighet og handlinger ikke lenger betyr noe?

Nei. Paulus skiller tydelig mellom grunnlag og frukt. Troen er grunnlaget for frelse, ikke gjerninger. Samtidig forventer Paulus at et liv forandret av tro vil bære frukt. Lydighet er ikke veien til frelse, men en konsekvens av frelse. Tro som ikke fører til et forandret liv, er ikke det Paulus beskriver.

3. Hva mener Paulus med Åndens frukt – er det personlighet eller modenhet?

Åndens frukt er ikke først og fremst personlighetstrekk eller naturlige egenskaper. Paulus beskriver frukt som noe som vokser frem over tid i et liv som formes av Ånden. Frukt handler om retning, ikke perfeksjon. Den merkes ofte tydeligst i ettertid, når man ser hvordan reaksjoner, holdninger og relasjoner gradvis har endret seg.

4. Setter Galaterbrevet kristendom og jødedom opp mot hverandre?

Paulus kritiserer ikke et folk, men et system. Han argumenterer innenfor jødisk teologi og bruker Israels egne skrifter for å vise at frelse aldri har vært ment å komme gjennom lovgjerninger. Kritikken rettes mot lovbasert frelse, ikke mot jøder som folk. Paulus selv er jøde og skriver som en del av Israels historie.

5. Betyr «Abrahams barn» at Gud har forkastet jødene og erstattet dem med kristne?

Nei. Paulus' spørsmål er ikke hvem Gud har utvalgt, men hvordan man hører til Abraham. Poenget hans er at løftet – ikke etnisk tilhørighet eller lovoppfyllelse – definerer arven. Teksten handler om grunnlaget for tilhørighet, ikke om å erstatte ett folk med et annet.

6. Hvorfor er Paulus så skarp og konfronterende i Galaterbrevet?

Paulus' sterke språk springer ikke ut av sinne alene, men av omsorg og alvor. Han opplever at evangeliets kjerne står på spill, og at mennesker han elsker er i ferd med å miste friheten i Kristus. Skarpheten er pastoral, ikke autoritær. Den kommer fra smerte, ikke maktbegjær.

7. Hva slags frihet snakker Paulus egentlig om?

Paulus' frihet er ikke frihet til å gjøre hva man vil, men frihet fra loven som frelsesvei – og frihet til å leve i kjærlighet, ansvar og fellesskap. Det er en frihet som leder til tjeneste, ikke selvrealisering. Friheten i Kristus er å bli satt fri til å leve slik Gud opprinnelig skapte oss til.

NOTATER

BIBELLESEPLAN

- ☐ UKE 1 Johannes 14-17, Lukas 24
- ☐ UKE 2 Apostlenes gjerninger 1-5
- ☐ UKE 3 Apostlenes gjerninger 6-10
- ☐ UKE 4 Apostlenes gjerninger 11-15
- ☐ UKE 5 1 Mosebok 12-15, 2 Kor 5
- ☐ UKE 6 1 Mosebok 32 & 2 Mosebok 12 & 20, Romerne 3-4
- ☐ UKE 7 1 Mosebok 16, 18, 20, 21, 1 Kor 3
- ☐ UKE 8 3 Mosebok 19-20, 5 Mosebok 10 & 30, Jeremia 31
- ☐ UKE 9 1 Kor 8-10, Hebreerne 11-12